

278. Nemesbőd, Által úton kívül dűlő

(Vas megye) Rő

A lelőhely Nemesbőd és Vép község közigazgatási határán a Surány-pataktól K-re, a középkori Által út mellett elterülő dűlőn helyezkedik el. A terület erősen szántott.

A terület középső részén Buócz Terézia végzett leletmentést 1971-ben, ahol egy római hamvasztásos urnasírt tárt fel.

Terepbejárásunkkor a felület könnyen körbehatárolható volt. A szántón nagy mennyiségű, nagyon rossz állapotú, római szürke házikerámiát találtunk, valamint egy nagyon rossz állagú (teljesen olvashatatlan) késő római pénzt.

ILON GÁBOR

279. Nemesbőd határa

(Vas megye) Rő, Kő

A Győr és Szombathely közötti 400 kV-os távvezeték Vas megyei szakaszáról készülő régészeti hatástanulmány elkészítéséhez terepbejárást végeztünk a nyomvonalon. A vizsgált terület részben növényzettel fedett.

A *Hátasuti-dűlőben* és a *Gergelyvölgyi-dűlőben* egy-egy középkori település nyomait (33–34. sz. lelőhely); a *Kishatári-dűlőben* római kori villa (35. sz. lelőhely) nyomait regisztráltuk.

ILON GÁBOR

280. Nemesládony, római katolikus templom

(Vas megye) Kő, Kú

2003-ban szondázó régészeti kutatást végeztünk a templom belsejében, hogy tisztázzuk a korábbi szintviszonyokat a burkolat tervezett cseréjéhez. Az ásatás során tovább pontosítottuk az előző évi falkutatás során felvázolt periodizációt.

Eszerint a ma álló templom első periódusához egy közel négyzetes alaprajzú hajó, és a vele egyidős nyugati torony alsó része tartozott. A téglából készült, alapozásában több helyen opus spicatum technikával rakott templom Ládony falu 1234-ben említett Szt. Miklós templomával azonos. A román kori eredetű, egyszerű déli kapu 15. sz. végi szemöldökgerendája utólag került behelyezésre. A 18. sz. második felében több nagyobb átépítésen esett át a templom: legkésőbb ekkorra elkészült a mai szentély (a középkori szentély elbontásával), melyhez később hozzáépítették a mai sekrestyét, és ugyanekkor épült a mai karzat. A toronyaljban egy 18. sz. végi téglaboltozatos kriptát, a templom tengelyében egy 19. sz. közepén eltemetett plébános koporsós sírját tártuk fel. Számos további újkori temetkezést is megfigyeltünk, melyek a – források szerint többször is romosan álló – templom belsejében sűrűn beásva helyezkedtek el. E temetkezésekkel mélyebbre hatoltak, mint az egykori román kori szentély alapozási síkja, így a vizsgált pontokon azt teljesen eltüntették. A feltárt, ám a mai falpillérek által vágott északi diadalív pillér falmag-

jában azonban láthatók a halszálka-technikával rakott téglasorok DK irányú indításai, ami talán a román kori félköríves szentélyzáródásra utal. A templom mai falpillérei és boltozata az 1832-es átépítés során készültek.

B. BENKHARD LILLA – FÜLÖP ANDRÁS

281. Nemesnádudvar határa

(Bács-Kiskun megye) U, R, B, Sza, Á, Kú

2003 decemberében végeztünk terepbejárást a Dusnok és Nemesnádudvar között tervezett gyorsforgalmi út mintegy 10 km hosszú nyomvonalán 200 m szélességben. Munkánk során tíz új régészeti lelőhelyet találtunk, ezek közül öt beleesik a nyomvonalba, öt pedig annak közelében helyezkedik el.

Karasica-főcsatorna: A csatorna K-i partjánál húzó-dó É-D irányú dombháton mintegy 250 m hosszan gazdag szarmata és gyér Árpád-kori leletanyagot gyűjtöttünk (3. lh.). A szarmata leletanyag a Kr. u. 2–4. századra keltezhető. A gyér számú Árpád-kori leletanyagot vöröses színű, kiszélesedő, felül sima bográcspere-törédek alkotják.

A tervezett nyomvonalon kívül, a csatorna kanyarulatához közel, jól körülhatárolható 80×100 méteres területen őskori edénytörédek kerültek elő (3/a lh.), melyek a neolitikus Körös-kultúra emlékmagát képviselik. Az edénytörédek mellett hálonehezékek törédekeit is találtuk.

Sziget-kaszáló: Két csatorna között, azok ívét követve ÉK–DNy irányú, a környezetből jól kiemelkedő dombhát helyezkedik el (4. lh.). A dombháton 250 m hosszban, 70 m szélességben gyűjtöttünk őskori – valószínűleg neolitikus és bronzkori – edénytörédeket.

A betonúttól K-re, a tervezett nyomvonalon kívül néhány jellegtelen őskori edénytörék és egy vaskés törék került elő (5. lh.).

Karasica-csatorna nyugati partja: A csatornapart közelében, a nyomvonalon kívül nagy területen elszórtan került elő néhány Árpád-kori és kora újkori edénytörék (6. lh.).

Pap-föld: A Legelő-csatorna K-i partján a csatornával párhuzamosan futó, hosszan elnyúló dombháton, mintegy 150–200 m hosszban zömében szarmata edénytörédek kerültek elő, mellettük néhány rézkori és késő középkori is (7. lh.).

A 7. lelőhelytől északra, egy a környezetéből jól kiemelkedő földháton rézkori, szarmata valamint késő középkori edénytörédeket gyűjtöttünk (8. lh.).

Hajósi-úti-dűlő: A nyomvonalon kívül, attól É-ra, a környezetéből enyhén kiemelkedő, ÉNy–DK-i irányú dombháton néhány jellegtelen őskori, Árpád-kori és késő középkori edénytöréket gyűjtöttünk (9. lh.).

Egy másik, a környezetéből jól kiemelkedő, ÉNy–DK irányú dombháton nagy szórásban, mintegy 50×100 m átmérőjű területen kevés jellegtelen őskori és korongolt szarmata edénytöréket gyűjtöttünk (10. lh.).

SOMOGYVÁRI ÁGNES – V. SZÉKELY GYÖRGY